

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravištvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO pri
Posredni listi dobé
v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 9.

V Mariboru, dne 28. februarija 1901.

Tečaj XXXV.

Sloga poka.

Ko sta šla državna poslanca Žičkar in vitez Berks v slovanski centrum, dr. Ploj in Robič pa v hrvatsko-slovenski klub, vedel je vsakdo, da razcepljenost državnih poslancev na Dunaju ne more ostati in ne bo ostala brez upliva na razmere v domovini na Spodnjem Štajerskem. In res hitro so se našli ljudje, ki so zagovarjali upravičenost ravnanja Žičkar-Berksovega, drugi zopet dr. Ploj-Robičevega, in to različno stališče sta zavzela tudi spodnještajerska slovenska lista »Slovenski Gospodar« in »Domovina«. S tem je bilo dano že prvo znamenje za razpor. Toda »Slov. Gospodar« je samo v eni številki pokazal svoje stališče, potem pa naenkrat utihnil. Naši somišljeniki nas povprašujejo, zakaj tako ravnamo, dočim pa »Domovina« manj ali bolj odkrito kaže svoje mnenje. Uplivalo se je namreč na nas po odličnih rodoljubih, naj molčimo, dokler se na Dunaju štajerski poslanci zopet ne združijo. In mi smo molčali. In mi še hočemo nekoliko časa molčati, ker imamo od merodajnih oseb zatrdilo, da se na Dunaju res v poštenem in dobrem smislu dela za združenje spodnještajerskih poslancev. Sicer naš list nikakor ni več vezan molčati, ker »Domovina« tega ni storila, a oni prizadeti rodoljubi naj vidijo, da se mi ne igramo s slogo, da je nočemo kar slepo uničiti, četudi že drugi bijejo ob njo in sicer v škodo naših načel.

Zdaj ko visi sloga spodnještajerskih Slovencev v zraku, ga menda ni rodoljuba, ki bi se ne bavil večkrat z njo v svojih mislih. Vsakdo priznava, da je sloga spodnještajerskim Slovincem prepotrebna. To priznavamo tudi mi, to je tudi naše prepričanje. Vendar ne samo iz Dunaja preta smrt naši slogi, ampak tudi iz naših domačih spodnještajerskih krajev. Zato pa je potrebno, da se odstrani nevarnost za slogo tudi po naših domačih krajih.

Od dne do dne se množi vsiljevanje protiverskih liberalnih časnikov med spodnještajersko slovensko ljudstvo. Ne samo, da se med posamezniki dela za naročevanje takih časnikov, ampak isti se vsiljujejo tudi našim bralnim društvom. Letos imamo že več bralnih društev, namenjenih za naše katoliško kmetško ljudstvo, v katera zahaja »Slovenski Narod«, »Rodoljub« in »Učiteljski Tovariš«. Ni treba proroškega duha, ako trdimo, da je čez leto in dan v župnijah takimi bralnimi društvami razpor že začel dejstvo. Da se slabi časniki odstranijo iz bralnih društev, delalo se bo od naše strani z vso močjo, če ne bo šlo drugače, ustanovimo nova bralna društva in s tem sta v župniji osnovani zbirališči nasprotno mislečih ljudi. Nihče pač ne bo pričakoval, da se od naše strani mirnim očesom pripušča, kako se širi med katoliškim ljudstvom »Slov. Narod«, »Rodoljub« in »Učiteljski Tovariš«. Kdor hoče slogo, naj skrbi, da se tem časnikom zabrani prihajanje v naša bralna društva in med naše ljudstvo.

Nevarnost za slogo visi zadnji čas tudi nad celim šmarskim okrajem. Snuje se tam-

kaj politično društvo. To ni nič slabega, ampak političnega društva bila je že velika potreba v istem okraju. Toda ako je politično društvo slabo, boljše da ga ni. Kakor pa stojijo sedaj razmere, ni pričakovati dobrega političnega društva. Na čelo gibanju sta se namreč postavila jungovski učitelj Strmšek in ponkovski študent Zabukošek. Da v ta dva moža, oziroma v tega moža in tega mladeniča, za katoliško slovensko stvar vneti rodoljubi ne morejo imeti zaupanja, je samoumevno. Strmšek je vodja onih štajerskih učiteljev, kojih najvišja naloga je, da vlovijo in ubijejo »klerikalnega zmaja«. Študent Zabukošek se sicer ni noben vodja, in menda tudi nikdar ne bo kaj enakega, a toliko je znano že vkljub njegovi mladosti in neizkušenosti, da je zagrižen liberallec. In to je dovolj, da bodo nakane Strmškove in Zabukoškove našle v šmarskem okraju odločen odpor.

Velika nevarnost za slogo leži tudi po naših trgih. Mnogo je trgov, v katerih že ni več sloge. Saj tudi ni mogoče, da bi bila sloga, kjer sta »Slov. Narod« in »Neue Freie Presse« tržanom edini evangelij. Iz trgov se širi razcepljenost tudi po deželi brez vsake ovire, ker zaradi sloge ne sme nihče ničesar povedati....

Zaradi razdvojenosti naših državnih poslancev na Dunaju je začela sloga glasno pokati po Spodnjem Štajerskem. Začeli smo jo takoj lepiti in sicer od naše strani z odkritim, poštenim namenom. Toda to rečemo, ako hočete res trajno slogo, potem odstranite tudi v domovini vse, kar ji je v kvar in pogubo.

Listek.

Junakinja.

Pripoveduje protestant. — Vzeto iz češkega lista „Kříž a Maria“.

Ker sem kupec, se vozim večkrat po železnici in reči morem, da se vozim rad. Na eno vožnjo vendar, dokler bom živ, ne pozabim.

Peljal sem se v Š. Že se je dalo znamenje za odhod, ko se odpre sprevodnik dverce našega oddelka in nam pripelje katoliško redovnico in njeno spremljevalko. V kupeju za dame je bilo že vse prenapolnjeno, zato jo je privedel med nas. Redovnica nas skromno pozdravi in se vsede na prazno mesto v kotu. Po obleki je bila usmiljena sestra; mladostno njeno lice je pričalo, da šteje največ kakih petindvajset let. Krasne, plemenite poteze so bile zastrte z neko otožnostjo in v modrih očeh so blestele majhne solzice.

Kot protestant nisem navdušen za redovniški stan, usmiljene sestre pa imam vendar že davno v čislih, zakaj dobro mi je znano, kako strežejo te dobre duše na bojiščih in v bolnišnicah protestantu in katoliku z enakomerno ljubeznijo in skrbjo, in mislim, da mora vsakdo, prijatelj in nepri-

jatelj, priznati njih požrtvovalno delovanje. Videl sem, da moj sosed, starovičen gospod, deli z menoj isto spoštovanje do usmiljenih sester. Ravno si je našel smodko; da bi vendar ne nadlegoval nove potnice, je vrgel prižgano smodko skozi okno.

Vlak je imel nekoliko zamude. Usmiljena sestra vpraša, če bo li imel zvezo z brzovlakom v K. Dobila je brzovlak, da je oče na smrt bolan, in ako ne bo imel ta vlak zveze, ne pride danes več domov. Ko smo ji rekli, da se boče zapoznil brzovlak ravno toliko kakor osebni vlak in sicer radi debelega snega, ki je padel ta dan, in se ji ni treba bati pretrganja vožnje, se je s tem pomirjena, nagnila v kot; iz gibanja njenih ustnic smo sodili, da sirota moli za umirajočega očeta. V roki je držala rožni venec. Vsi sopotniki smo imeli sočutje z boljo mlado redovnico. Govorili smo z zamolklim glasom, ker je nismo hoteli motiti.

Na postaji N. je izstopilo nekoliko potnikov in vstopila sta dva mladeniča. Njih drzno in izzivajoče obnašanje je opozorilo vsakega izmed nas, da smo si jih ogledali natančneje. Ta dva pa sta začela preklinjati zamudo vlaka, upravo železnice, ne da bi imela količkaj ozira na druge potnike.

Ko sta bila gotova s tem predmetom, vrgla sta se nad politiko ter razodela na-

zore in načela, da bi se zavzeli vsi državniki in politiki evropski nad dovtipom in modrostjo teh mladih možev in se mogli marsikaj naučiti. Tega, kar bi bili slišali tu, ne zvejo kar tako in njih znanosti ostanejo zato skrhane. Mlajši izmed njih, devetnajstletni golobradec se je začel ozirati na usmiljeno sestro, ki je bila vtopljenja v molitev. Ko je bila politična ponev že do dna izcrpana, prešla sta na versko polje, da bi, kakor se nam je dozdevalo, nagajala in dražila molečo sestro.

Mlajši, da bi pokazal svojo bistroumnost, je jel zasmehljivo govoriti o božjih potih ter svojemu sodruhu razkladati — oba sta bila potna agenta — da mu zdaj ni treba celo leto nič moliti in še dalje, češ, saj si je hodil na božjo pot po odpustke: tej duhoviti šali se je glasno smejal starejši mladič. To pa je dalo mlajšemu še več poguma in začel je dajati po samostanih, oziraje se vedno na usmiljeno sestro, ter razkladati že davno pobite neumnosti in reči o samostanih, k čemur mu je s svojim glasnim in neznosnim krohotom pritrjeval starejši prijatelj. Pikanje drznega zlobudravca je postajalo čedalje ostrejšje, smeh sodruga vedno bolj razuzdan. Ostali sopotniki, bodisi da se niso zmenili za ta nastop, ali pa so si prizadevali pokazati s pogledi, kako siten jim je blebeteč.